

Odkrili spominsko ploščo Franu Saleškemu Finžgarju

Osemindvajset let po smrti je slovenski pisatelj in humanist Fran Saleški Finžgar doživel še eno čast. Na njegovi nekdanji hiši na Mirju (Finžgarjeva 12) so odkrili spominsko ploščo s pisateljevo podobo, ki jo je izdelal priznani akademski kipar **Tone Demšar**.

Na manjši slovesnosti, ki so se je udeležili ugledni predstavniki našega kulturnega življenja, je zbranim spregovoril pesnik **Tone Pavček**, ki je oživil spomin na velikega pripovednika (»bil je most in vez med gosposkim in preprostim ljudstvom...«), hkrati pa poudaril tudi pomen njegovih del v današnjih nevalgičnih časih.

Spominsko ploščo je odkril predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti **dr. Janez Milčinski**, kajti Finžgar je svojo hišo na Mirju zapustil prav umetnostnemu oddelku te organizacije (tudi sam je bil v prvi garnituri SAZU).

V krajšem kulturnem programu so sodelovali tudi učenci OŠ »Fran Saleški Finžgar« z Lesc, ki so prebrali odlomek iz Cankarjevega »Kurenta«, učenci istimenske šole iz Barkovelj pri Trstu pa so izročili šopek rož pisateljevi nečakinji.

B. VRHOVEC

Leander Fužir: Rudarji

Likovni salon Prežihov Voranc in Zveza kulturnih organizacij sta tiho odprla vrata edinstveni razstavi in jo namenila TEDNU OTROKA. Olja in akvareli prihajajo iz teme rudarških rogov. Skozi rov spominskih niti. Na razstavi jim sveti rudarska neprižgana karbidovka.

Razstava je nastajala pred katastrofo v Tuzli, priča je zvestobi trdega in poštenega dela človeških rok in pričevanje o dostojanstvu in veličini človeka, ki je pregrizel goro okrog Pece. Prepojen je s kovino, ki je simbol teže in individualnosti, svinčem, ki je dal besedi krila. Avtor slik je vnuk rudarja – kralja pod Peco, ki je pravi simbol naroda. Velik je v skrušenosti svoje neupogljivosti. Slikar **Leander Fužir** ne posnema televizijskega rastra, ne kopira, ne išče užitka v abstrakciji niti ne ilustrira »svetih tem«, z nežnostjo in odločnostjo razsvetljuje temo, v kateri stoji človek kot samuraj razkoračen in kot pod križem upognjen. Fužirjevi rudarji so močni, poteze so nagle in suverene, barve so sanjske. Slike niso realistične, niso »mehke«, oglate so in trde. Saj to niso živi rudarji. Pa tudi mrtvi ne. To so rudarji, ki so prišli iz rova spominskih niti hvaležne ljubezni.

Slike Leandara Fužirja ohranjajo kolektivni spomin na dom. Čeprav je ta dom le rov. Rov, v katerem se bela roka dostojan-

stvenega starca z brki in klobukom kot kroko dotika miši. Miš, simbol podzemlja, ki komunicira s svetom. Slikar pravi, da je bila Sv. Barbara zavetnica rudarjev, miš pa prijateljica. Dokler je v rovu miš je rudarjev dom varen. Beli konj na Fužirjevi sliki je bil nepogrešljiv spremljevalec rudarja. Bil je slep in ni nikoli ugledal belega dne. Bil je močen, ponižen, vzdržljiv, potrpežljiv, tih in udan. Kljub temu nosi kovino, ki daje besedam krila. Zato si ga lahko predstavljamo kot Pegaza.

Leander Fužir je ob svoji razstavi napisal: »V slikoviti, utesnjeni in z gozdovi obdani kotlini reke Meže se od davnih dni oglašajo stiske in veselja knapov, pretkana s posebnimi dožitvi iz rorov in obarvana s samosvojo svetlobo. Z otožnostjo iščem poti, da bi karbidovke, odkopna čela in nove žile ohranili pred pozabo.«

Razstava, za katero vlada tudi med poznavalci veliko zanimanje, je podaljšana še do 12. oktobra 1990.

XX. revija odraslih pevskih zborov

Kdo bi lahko predvidel prihodnost? Ko je Zveza kulturnih organizacij in njena vokalnoglasbena komisija vložila vse sile zato, da bi viški pevci lahko zapeli v edinstvenem okolju, v edinstveni dvorani zgodovinskega spomina, je imela za cilj koncert o katerem bi lahko upravičeno govorila vsa Ljubljana. Okoliščine so načrte spremenile. Revija pevskih zborov, ki je letos jubilejna (20.), ne bo v Turjaškem gradu, ampak v gostoljubni osnovni šoli Marjan Novak-Jovo. Na srečanje je povabljenih vseh 14 pevskih zborov, ki pojejo na Viču. Nastopilo pa jih bo deset, med njimi je gost **mlajši mladinski** pevski zbor, ki ga vodi **Jožica Laviša v osnovni šoli Horjul**. **Brigita Rovšek z Dobrove** bi si želela v svoj imenitni moški pevski zbor privabiti še kakšnega pevca. **Vencoslav Zadravec** požrtvovalni in plemeniti zborovodja bo nastopil z moškim zborom iz Barja in mešanim iz Dobrove, **Jože Gačnik** je iz svojega zahtevnega sporeda protestantskih pesmi izbral Trubarjeva tolmačenja psalma in se bo udeležil revije kljub pripravam na 70. letnico rojaka, ki je kulturnemu življenju v Velikih Laščah namenil veliko svojih ustvarjalnih moči – **Jožeta Javorška**. Zborovodkinja **Jelka Kovačič** z mešanim pevskim zborom, je za v Guinesovo knjigo rekordov zaradi maloštevilnosti saj poje v njenem zboru samo 13 pevcev. Zanesljivi moški pevski zbor **Mizarstvo Ig vodi priljubljeni Tone Glavan**. Le en ženski pevski zbor je v občini, to je tudi

edini zbor v Sloveniji, ki nosi ime velikega umetnika, skladatelja **Marija Kogoja**. Ženski pevski zbor s **Turjaka vodi Olga Jež**. Tradicionalna zvestoba pevski kulturi je doma v Horjulu. Največji občinski mešani pevski zbor vodi **Asta Jakopič**. Prireditelj bo letos zaključila zborovodkinja **Vida Kopač** z moškim komornim zborom iz **Iške vasi**. Na družabno srečanje po prireditvi, na kateri bo nastopila **folklorna skupina »Rožmarin« iz Vnanjih Goric**, so povabljeni tudi pevski zbori, ki sicer ne bodo nastopili v regularnem delu programa: komorni zbor iz Brezovice, mešani zbor z Vrjpccev, mešani zbor iz Agrotehnike in Plutala ter moški zbor iz Škofljice. Zvezi kulturnih organizacij ni uspelo pridobiti k sodelovanju nekaterih zborov, ki sicer pojejo v občini, pa se njihov glas razlega v mestu in republiki. Kljub temu utegne biti prireditelj 20. srečanje viških pevskih zborov lep kulturni dogodek, ki ga bo z uvodnimi besedami počastil predsednik skupščine občine **Bogdan Bradač**. **Prisrčno vabimo vse na koncert 12. oktobra 1990 ob 18.30 v OŠ Marjan Novak-Jovo, Naroška 2.**

IZ TRNOVEGA

Res je lep, ta naš novi kulturni hram

Trnovsko kulturno umetniško društvo dr. France Prešeren se bo novembra že lahko »vselilo« tudi v novi del zgradbe, ki so jo delavci gradbenega podjetja Grosuplje postavili v pičlih petih mesecih nameso tiste, ki jo je bilo treba podreti. Člani društva so tako dobili 380 kvadratnih metrov nadomestnih površin v lepi novi zgradbi. V tem delu društvenih prostorov bodo galerije in delovni prostori. Načrt za novo hišo sta naredila arhitektka **Katarina Pirkmajer** in **Miha Dešman** in reči je treba, da je zgradba res lepa – tako, kot so napovedali. Ob vsem pa je treba poudariti, da je bila odstranitev stare zgradbe res nujna – ne samo zaradi lažjega dela kulturno umetniškega društva, ampak tudi oziroma predvsem zaradi varnosti otrok s trnovske osnovne šole in iz trnovskega vrta. Karunova ulica je namreč zdaj dovolj pregledna in ko bodo narejene še nove garaže na nasprotni strani ulice, bo trnovska soseska skorajda popolna.

Pojasnilo

V prejšnji številki smo objavili članek z naslovom Nova glasbena šola bo v Murglah. Izvršni svet v prejšnji sestavi je res sprejel omenjeni sklep na pobudo Glasbene šole Vič, saj se je zaradi utesnenosti in predvsem premajhne dvorane ponujala možnost v novogradnji. V tem času pa glasbena šola ni več izkazovala tega interesa, zato sedanjí izvršni svet odstopa od realizacije tega sklepa.